

Yttrande över "Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037"

Boverkets ställningstagande

Boverket avgränsar sitt yttrande till myndighetens verksamhetsområden; bland annat fysisk planering, byggande och boende, samt frågor kopplade till miljömålet "God bebyggd miljö" som Boverket ansvarar för att följa upp.

Boverket tillstyrker Landsbygds- och infrastrukturdepartementets remiss "Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037".

Boverkets synpunkter

Boverket lämnar även följande synpunkter.

Omprövning av investeringar

Boverket ser positivt på att omprövningar sker i nationell plan för transportinfrastrukturen jämfört med föregående plan, utifrån förändrade förutsättningar beträffande kostnader och samhällsekonomiska analyser. Utöver ekonomiska aspekter kan det även vara relevant att genomföra omprövningar exempelvis vid förändrade förhållanden rörande identifierade behov eller brister i transportsystemet. På detta sätt skulle möjligheten förbättras att på ett resurseffektivt sätt hitta lämpliga lösningar när förutsättningarna ändrats.

Samordnad bebyggelse- och infrastrukturplanering

Trafikverket poängterar i den nationella planen värdet av en effektiv samplanering mellan olika planeringaktörer rörande infrastruktur och bebyggelse. Boverket vill i sammanhanget lyfta fram betydelsen av den fysiska planeringen enligt plan och bygglagen (2010:900), PBL, på strategisk nivå där regionplan och översiktsplan hanterar utvecklingen av mark- och vattenanvändningen samlat. Att nyttja regionplan och översiktsplan för att hantera samordning av

bebyggelse- och infrastrukturplanering skapar förutsättningar för välgrundade avvägningar mellan olika intressen i tidiga skeden, både på regional och lokal nivå. Det underlättar även genomförandet av de enskilda infrastrukturprojekten. Det är också värdefullt att förankra länstransportplanen i regionplanen då regionplanen ska ge vägledning för beslut om de kommunala översiktsplanerna. Kommunerna får därmed ett tydligt stöd i den fysiska planeringen i den egna kommunen. Det är därför betydelsefullt att planeringsprocesserna enligt PBL nyttjas väl för att samordna Trafikverkets arbete med infrastrukturplanering med kommunernas översiktsplanering samt regionplanearbete för Hallands län, Skåne län samt Stockholms län.

Kommunernas omställning av transportsystemet

Flera av landets kommuner arbetar med en omställning av transportsystemet som innebär minskad andel biltrafik, ökad andel gång-, cykel- och kollektivtrafik, samt minskat eller konstant trafikarbete med bil. En konsekvens av arbetet är i många fall att mark omfördelas och att utrymmet för biltrafik i städer och tätorter minskar.

Kommunernas arbete syftar inte enbart till att minska trafikens klimat- och miljöpåverkan utan är även ett sätt att hantera en hård konkurrens om markresurser och trängsel på kommunala gator och vägar. Klimatförändringarna innebär exempelvis nya behov i form av ytor för översvämning, klimatskydd och skydd mot värme. Samtidigt behövs mark för att stärka den biologiska mångfalden och värna livsmedelsproduktion

Den nationella planen behöver på ett tydligare sätt stödja kommunernas omställningsarbete och beakta att ökade biltrafikflöden på det statliga vägnätet innebär att förutsättningarna för kommunernas arbete försvåras. En ökad prioritering av ytsnåla transportsätt och förutsättningar för att utveckla dessa, skulle därför vara betydelsefullt.

Fyrstegsprincipen

Boverket ser att fyrstegsprincipen och ett transportslagsövergripande synsätt är betydelsefullt för att den nationella transportplanen ska bidra till att miljömålet God bebyggd miljö nås. Förhållningssättet att stegvis pröva möjliga åtgärder för att hantera brister i transportinfrastrukturen är grundläggande för att identifiera väl avvägda, resurseffektiva lösningar. Detta har betydelse för flera av miljömålets aspekter, bland annat hushållning med mark, vatten och andra resurser, bevarande av kulturvärden samt värnande av natur- och grönområden.

Det är dock en brist att det inom ramen för länstransportplanerna saknas möjlighet till statlig finansiering av åtgärder i steg 1 (påverka transportefterfrågan och val av transportsätt) och steg 2 (åtgärder som medför mer effektivt nyttjande av befintlig infrastruktur). Boverket menar att det vore betydelsefullt om åtgärder enligt steg 1 och steg 2 kunde finansieras med statliga medel och att det skulle kunna bidra till en positiv utveckling för flera av miljömålen, inte minst miljömålet God bebyggd miljö. Det skulle också vara resurseffektivt

utifrån ekonomiska aspekter och ge mer samhällsnytta per krona jämfört med mer omfattande åtgärder.

I detta ärende har generaldirektör Anders Sjelvgren beslutat och signerat beslutet elektroniskt. Föredragande har varit civilingenjör Camilla Burén. I den slutliga handläggningen har också rättschef Yvonne Svensson, avdelningschef Lennart Andersson och enhetschef Sonia Andersson deltagit.

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Camilla Burén
civilingenjör

Kopia till:
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se
helen.ekstam@regeringskansliet.se